

Lovforslaget sættes til Forhandling.

Valdemar Thomsen: Paa Foranledning af det ærede Medlem Hr. Korsgaard blev der under første Behandling af den foreliggende Sag af den højtærede Indenrigsminister fremsat Udtalelser, som jeg synes trænger til en nærmere Forklaring. Og en Forklaring er saa meget mere paa-krævet, som Udvalgets Ordfører, det ærede Medlem Hr. P. D. Jensen, ved anden Behandling af Forslaget her for et Øjeblik siden kunde oplyse, at Spørgsmaalet om kommunal Beskatning af Brugsforeninger var til Overvejelse i Indenrigsministeriet, og at den højtærede Indenrigsminister — saadan maatte jeg forstaa den ærede Ordførers Udtalelse — arbejdede videre med Sagen.

Den Udtalelse af den højtærede Indenrigsminister, jeg tænker paa, findes Sp. 1098. Her siger den højtærede Indenrigsminister, at man ved anden Lejlighed maa søge at finde et Grundlag for en Ordning af dette Spørgsmaal — „hvilket ikke skulde være umuligt“, tilføjer den højtærede Indenrigsminister. Og det er for øvrigt saa fuldkommen i Samklang med de Oplysninger, som Udvalgets ærede Ordfører her har givet.

Senere udtalte Ministeren — det staar i samme Spalte:

„Jeg har ved tidligere Lejligheder sagt, at jeg mener, at naar man har gennemført Brugsforeningsbeskatningen til Staten paa det Grundlag som man har, maa man før eller senere tage Spørgsmaalet op, om denne Beskatning ogsaa skal gælde for Kommunen.“

Disse Udtalelser af den højtærede Indenrigsminister kan kun tydes som Tegn paa, at man fra Regeringens Side er indstillet paa at gaa videre med den Lovgivning, som man i Foraaret 1940, presset af de Konservative, gik med til. Andelsbevægelsens Folk gik vel nok ud fra, at Fadæsen, om man saa kan sige, med Brugsforeningsskatten ved første Lejlighed vilde blive gjort god igen, og derfor kan det kun virke foruroligende, naar man nu erfarer, at Regeringen eventuelt kan tænke sig at fortsætte ad den Vej, som blev be- traadt i 1940.

For at ikke Begivenhederne, som Tilfældet var dengang, skal komme bag paa Andelsbevægelsens Mænd, vil jeg her opfordre den højtærede Indenrigsminister til at tilkendegive, om det virkelig er Meningen, at Regeringen vil gaa videre med Beskatning af Brugsforeninger, og om Meningen eventuelt er at udvide Beskatningen til

ogsaa at omfatte andre Andelsforetagender. Jeg blev meget forbavset ved at høre og ved senere at læse den højtærede Indenrigsministers Udtalelser. Det, vi her staar over for, er nemlig et Principspørgsmaal af Rang, og hvis ikke Lovgivningsmagten ændrer den Beslutning, der blev taget i 1940, ja, da vil den blive skelsættende i Andelsbevægelsens Historie. Det gamle Højres Stormløb mod Andelsbevægelsen prellede altid af mod den naturlige Tanke, at en Andelsvirksomhed, der holder sig inden for Medlemmernes Kreds, ikke kan betragtes som en Erhvervsvirksomhed i skattemæssig Henseende.

Denne Anskuelse blev saa tidligt som i 1880 understreget i en Højesteretsdom, der gik ud paa, at en Brugsforening, som ikke handler med andre end Foreningens Medlemmer, ikke kan betragtes som næringsdrivende. Netop saadan tror jeg man ser paa Sagen fra Andelsbevægelsens Side, og derfor føles den Beslutning, der blev taget i 1940, ogsaa som en stor Uret, og som en Uret, man haaber paa vil blive gjort god igen. Men efter de Udtalelser, vi har hørt nu af den højtærede Indenrigsminister, og for øvrigt ogsaa af det ærede Medlem Hr. Laurits Pedersen, synes der ikke at være stort Haab om, at det vil ske.

Meget faa er vel ellers i Tvivl om, at Andelsbevægelsen har været et uvurderligt Grundlag for Udviklingen i vort Land i baade økonomisk, social og kulturel Henseende, og ikke mindst derfor føles den Beskatning, der allerede nu er gennemført, som en Underkendelse af det store uegenyttige Arbejde, der paa dette Omraade gennem Slægtled er gjort. Beskatning af Andelsforetagender er efter min Mening i høj Grad udemokratisk, den vender den tunge Ende nedad. Storforbrugerne og Velhaverne benytter ofte — det er der ikke noget at sige til — deres økonomiske Stilling til at købe til Engrospris eller til at opnaa en passende Rabat. En tilsvarende Fordel kan Mellemsstands- og Smaakaarsfolk opnaa gennem fælles Indkøb og solidarisk Ansvar. Det er denne Fordel, som de Konservative, hver Gang det Spørgsmaal er paa Tale her, er ude efter at beskære; det tjener dem ikke til Ære, og derfor haaber jeg, at den højtærede Indenrigsminister og Regeringen trods alt vil modsætte sig de Herrers Ønsker.

Det er jo saadan, at mange Lande Verden over forgæves har søgt at efterligne den danske Andelsbevægelse, og naar det ikke har været muligt at efterligne den, skyldes det vel nok den Omstændighed, at Andels-